

Bedrägerier

2021-12-03, Lotta Mauritzson, brottsförebyggande samordnare,
nationellt bedrägericentrum, NOA

Program

- **Bedrägerier – lägesbild**
Lotta Mauritzson
- **Benstäckare**
- **Freja eID**
Kristofer von Beetzen
- **Försök inte lura mig**
Lotta Mauritzson
- **Frågor**

Vad är ett bedrägeri?

En gärningsperson som med uppsåt...

...vilseleder någon att göra något

...gärningspersonen tjänar ekonomiskt på det

...leder till ekonomisk skada för den som blir lurad.

Anmälda bedrägerier 2020

213 000 anmälda bedrägeribrott 2020 (- 12%)

- Var timme anmäls 24 bedrägeribrott

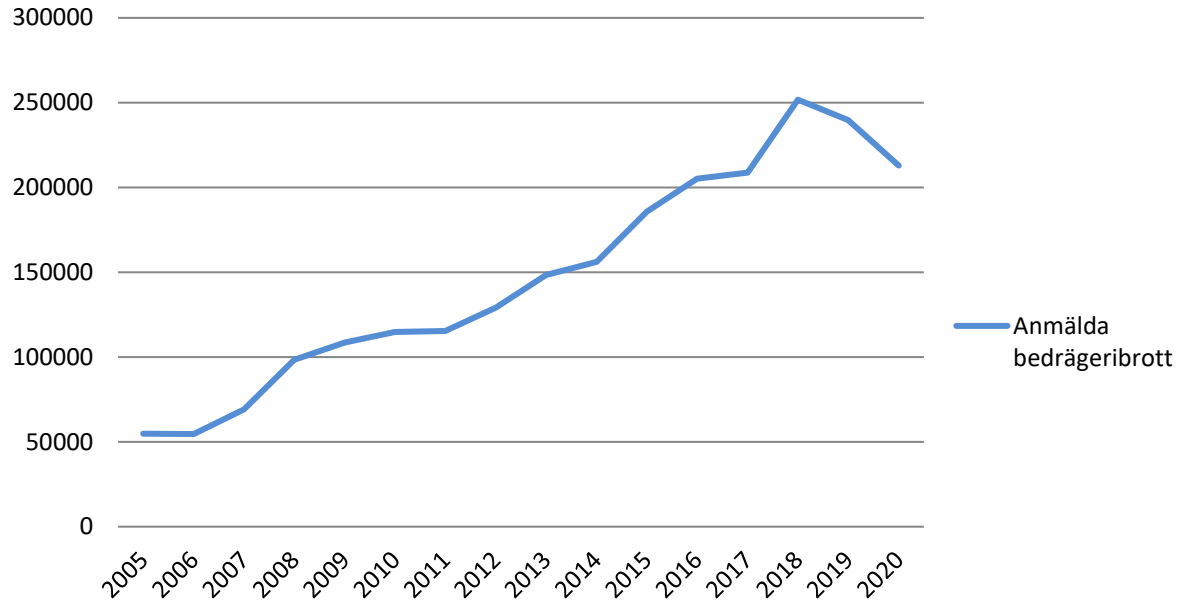
7 100 bidragsbrottsanmälningar från utbetalande myndigheter (+ 20%)

-Försäkringskassan står för 65 % av anmälningarna

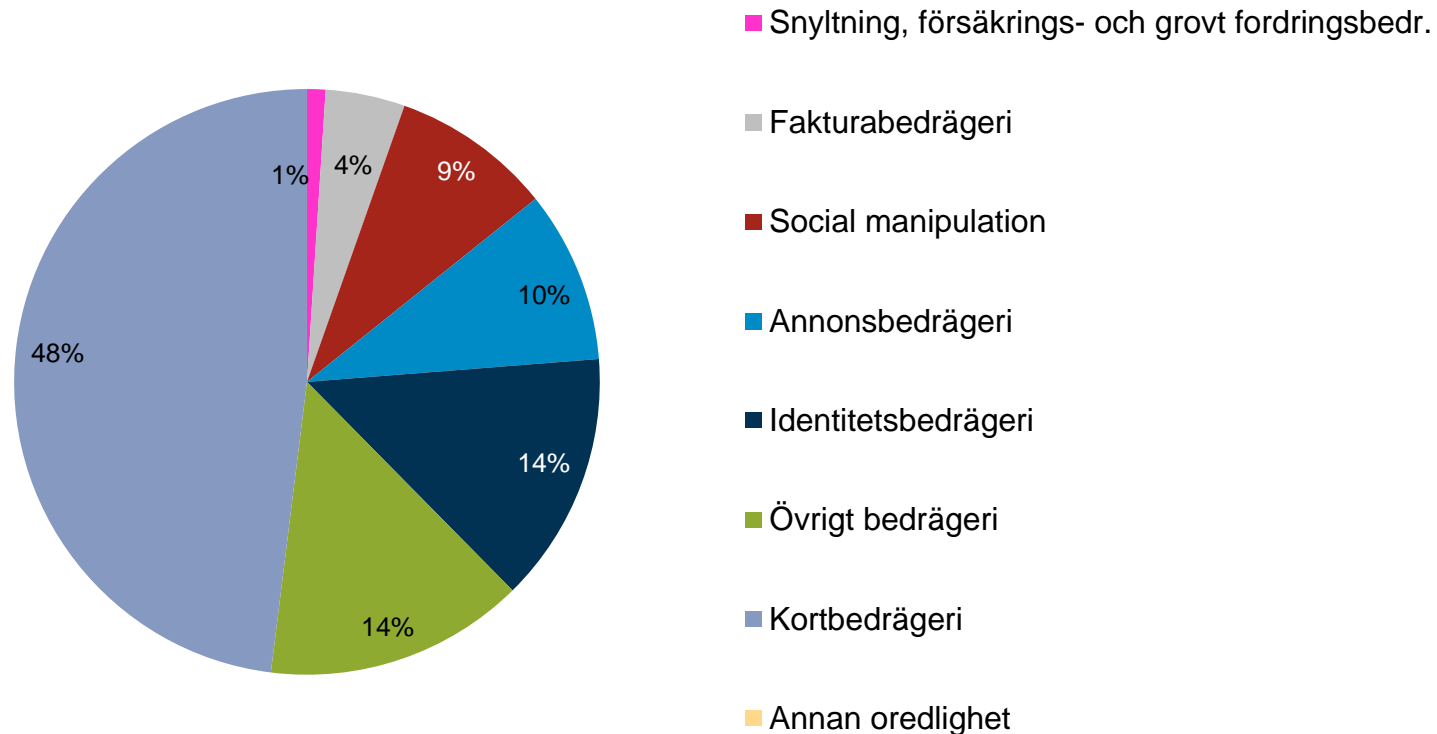

Bedrägerier – idag ett mängdbrott

Antal anmälda bedrägeribrott 2005 - 2020

213 000 anmälda bedrägeribrott 2020

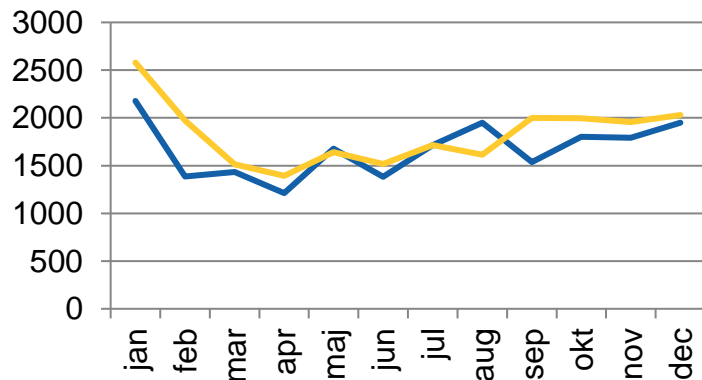

Fördelning andel brott per brottstyp, totalt 2020

Polisen

Bedrägeri mot äldre/funktionsnedsatt

Definition: Person som blivit utsatt för brott på grund av hög ålder, eller som uppfattats ha nedsatt motståndskraft till följd av hög ålder, fysiskt eller psykiskt funktionshinder, vilket gärningspersonen har utnyttjat. Med hög ålder avses generellt sett personer 65 år eller äldre. (Brå)

— 2019 Brottskoder för bedrägerier mot äldre/funktionsnedsatt återfinns endast i 9 kap. 1-3 a § BrB, dock ej kortbedrägeri utan fysiskt kort, grovt fordringsbedrägeri, försäkringsbedrägeri och snyltningsbrott.

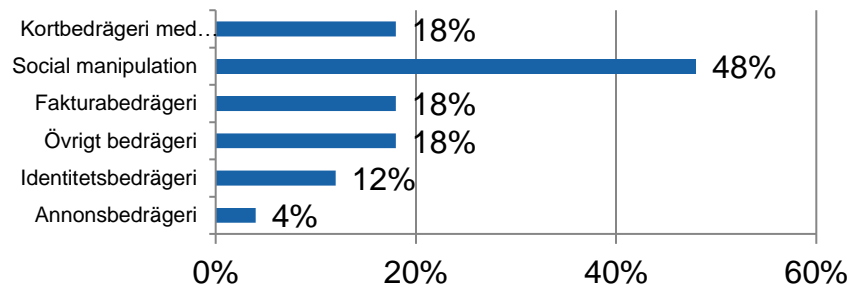
— 2020

Under 2020 anmäldes 21 937 brott riktade mot äldre/funktionsnedsatta, vilket är en **ökning med 10%** jämfört med 2019.

Den brottskategori som har ökat mest mot äldre/funktionsnedsatt är social manipulation genom befogenhetsbedrägeri, som har ökat med 35% jämfört med 2019. Under 2020 är 57% av brotten inom befogenhetsbedrägeri mot äldre/funktionsnedsatt.

Kortbedrägerier med det fysiska kortet mot äldre/funktionsnedsatt har under 2020 minskat med 17%.

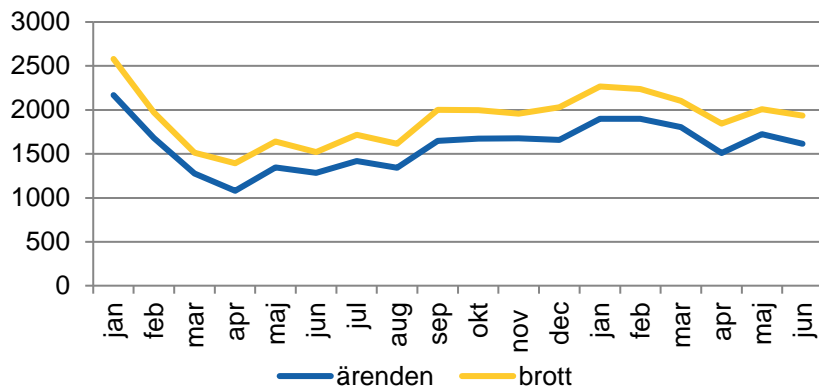
Andel äldre/funktionsnedsatta 2020

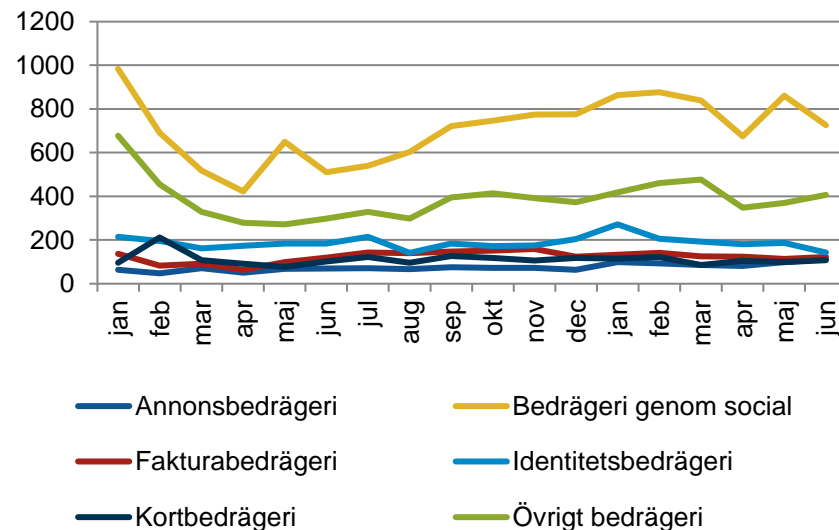
Bedrägeri mot äldre/funktionsnedsatt

Under första halvåret 2021 inkom 10 456 ärenden riktade mot äldre/funktionsnedsatta, vilket är en ökning med 18% (1 621 ärenden) jämfört med samma period föregående år.

Brott mot äldre/funktionsnedsatt 2020-2021

Ärenden 2020-2021

Social manipulation

The Art of Human Hacking

Konsten att manipulera människors naturliga inställning av välvilja och förtroende till omgivning och teknik.

Bedrägeri genom social manipulation

Investering

Romans

Befogenhet

Maj 2020

Oktober 2021

Investeringsbedrägeri

- Medelåldern på brottsoffren är 60 år och 45 % av de drabbade finns i åldersspannet 67-77 år
- Den ekonomiska förlusten är i genomsnitt 370 000 kr
- 15 % av offren har blivit dubbelt drabbade

2020
1 622
brott

Romansbedrägeri

Blev kär i man på nätet - lurades på 900 000 kronor

Att försöka hitta sitt livs kärlek på nätet har blivit allt vanligare. Det hon inte visste var att soldaten/sjömannen egentligen var en digital sol- och-vårare.

Polisen

Profiler romansbedrägerier

Kontakt tas via nätet. Dejtingsajt eller vän-förfråging

Profil man:

- Amerikansk militär stationerad i Asien
- Barnläkare som arbetar med flyktingar
- Ingenjör på oljerigg

Profil kvinna:

- Rysk servitris eller läkarstuderande
- Amerikansk militär stationerad i Asien

Profiler återanvänds och anpassas till var brottsoffret bor

Befogenhetsbedrägeri

Kvinnan från Sundbyberg trodde hon lånade ut pengarna till sitt barnbarn – istället råkade hon ut för bedragare.

BROTT

"Barnbarn" lurade 89-årig kvinna på pengar

Telefonbedrägeri (vishing)

- Kontakt tas med brottsoffret via telefon
- Bedragaren utger sig vara från bank, polis, finansinstitut, telefonbolag etc.
- Brottsoffret vilseleds att under samtalet använda bank-id eller bankdosa och sedan kan bedragaren föra över pengarna.

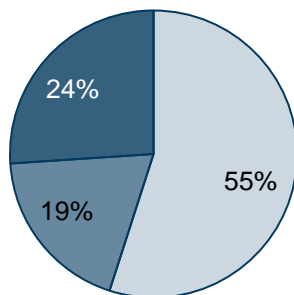
Identitetsbedrägeri

2020
27 491
brott

Även kallat kredit- eller fakturabedrägeri

Bedrägliga köp eller krediter i någon annans namn.

Per brottstyp, 2020

□ Köp ■ Lån ■ Annan

Annonsbedrägerier

Brottsoffer: Man, 37 år

Säljer: Elektronik

Plattform: Facebook Marketplace,
Blocket, Tradera

Under perioden **jan – sep 2021**
har antalet anmälningar
ökat med 57 % i jämförelse med
samma period föregående år.

2020

18 844

brott

Bedrägeri via SMS (Smishing)

September 2020

Oktober 2020

Bensträckare

Försök inte lura mig

Mötespaket riktat mot äldre i syfte att stärka förmågan att stå emot bedrägerier.

Tagits fram i samverkan med PRO, SPF Seniorerna, SKPF pensionärerna samt Brottsofferjouren.

polisen.se

Försök inte lura mig

Lär dig stå emot bedragarnas knep
De vanligaste bedrägerierna riktade mot äldre är fokus i r
Försök inte lura mig: Genom aktiva möten lotsas i
genom verkliga händelser via filmsekvenser i syfte att s
känning och diskussioner. Försök inte lura mig ska ge e
medvetenhet om vilka brott som begås, stärka förmåg
försöken och ta bort skamkänslan av att ha blivit utsat

Vill du veta mer?
Försök inte lura mig är framtaget av polisen i samverka
Seniorerna, SKPF Pensionärerna och Brottsofferjouren.
mer kontakta din organisation.

Här hittar du utbildningspaketet
www.pro.se
www.spfseniorerna.se
www.skpf.se
www.brottsofferjouren.se

FÖRSÖK INTE LURA MIG

Polisen

Instruktionen för dig som ska leda mötena
från den första inledande bilpresenterationen
vidare genom de tre olika avsnitten.

PRO SPF SKPF

Tre delar: I hemmet, på stan och på nätet

FÖRSÖK INTE LURA MIG

I hemmet

Polisen

Tips och råd på hur du kan förebygga stöld och bedrägeri som sker i och kring ditt hem.

Förstör inte lura mig - redningspaket i tre delar

- På stan
- I hemmet
- På nätet

Förstör inte lura mig - redningspaket i tre delar

FÖRSÖK INTE LURA MIG

På nätet

Polisen

Tips och råd på hur du kan förebygga bedrägeri på nätet, via telefon eller e-post.

Förstör inte lura mig - redningspaket i tre delar

- På stan
- I hemmet
- På nätet

Förstör inte lura mig - redningspaket i tre delar

FÖRSÖK INTE LURA MIG

På stan

Polisen

Tips och råd på hur du kan förebygga stöld och bedrägeri som sker i offentlig miljö.

Förstör inte lura mig - redningspaket i tre delar

- På stan
- I hemmet
- På nätet

Förstör inte lura mig - redningspaket i tre delar

Materialet innehåller

- Teaser-film
- Flyer
- Mötesmanual
- Inledande bildspel
- Mötesfilmer
- Deltagarmaterial

Polisens hemsida:

<https://polisen.se/utsatt-for-brott/skydda-dig-mot-brott/aldre-och-funktionsnedsatta/forsok-inte-lura-mig/>

Polisen

TV-program

Program som baseras på Försök inte lura mig

1 program med 3 avsnitt ca 30 min

- Avsnitt 1- Investerings- och romansbedrägeri
- Avsnitt 2- Bedrägeri i hemmet
- Avsnitt 3- Telefonbedrägeri

Villa Sköntorp, PHS Sörentorp

Set up: samtal med brottsdrabbade och experter i gemytlig omgivning

Det är ett program producerat av UR Samtiden och som sändes i Kunskapskanalen och finns nu på UR play

Polisen

Kontaktuppgifter

Lotta Mauritzson, Brottsförebyggare

Mobil: 0702-93 09 04

e-post: charlotta.mauritzson@polisen.se

Polismyndigheten

Nationellt bedrägericentrum

Nationella operativa avdelningen

106 75 Stockholm